

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT-KÖZLÖNYE.

Egy évre 10 — kr.
Félévre 5 — " "
Negyedévre 2 — " "
Egy hónapra 1 — " "

Egyes szám ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasabos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többes r. hirdetések alkú szerinti jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj a l. den külön beiktatva 30 kr

„Az aradi tizenhárom.”

1898. Okt. 6.

Emlékezzünk! . . .

«És áldó imádság mellett
Mondjuk el szent neveiket.»

Nemis hozhatunk a golgotai oltárra, amelyen «az aradi tizenhárom» neve van sötét betűkkel felírva, más áldozatot, mint az emlékezést.

A dicsőülteknek ez — elég.

Legnagyobb becse a maradékra, nemzedékről-nemzedékre van ez emlékezésnek; mert visszaidézve tetteiket, a halállal félelem nélkül szembenéző lelki nagyságukat, hősi halálukat: példájuk felkelti bennök a hon és szabadság iránti forró szerelmet és mindig magas lángolásban tartja, aludni, kihülni nem engedi — soha . . . Egy nevelési rendszer valósul rajtuk, az a spártai, mely szerint az ó-görög ifjak lelkébe a thermopylaei meghalt háromszáz — Leonidász és társai nevét úgy vésték, hogy a hosszú névsort mindnyajan el tudják mondani és soha el nem feleldék azokat, akik a görög névnek örök dicsőséget szereztek, a honszerlem benső kötelesség érzetét felmagasztosították, a szabadságért halál-kész példájokkal fellelkesítették az utánok maradókat, hogy zsoldos százazrek ellenébe is, akik hazájok szent földjére betolakodni mertek mindnyájan hősként ne csak megálljanak, hanem azokat el is tiporják.

A mi lelkeinkben és fiaink-fiainak lelkeiben is ilyen varázsa van, ilyennek kell lennie az 1848/9-iki harcok hőseinek . . . ezek közt is különösen az Aradon kivégzett «tizenhárom» emlékének.

Emlékezzünk! . . .

Ah mennyien haltak meg akkor, a harczvivatarát kiállt hősök közül Magyarország minden részében, a bosszúállás által rögtönzött vesztőhelyeken — erőszakos halállal! . . . Ki tudná elmondani? Hiszen még mindaddig sem fűzte össze a hazai történelem a mi vértanuink neveit egy martyr-koszoruba, miként a görög Klio, a thermopylaei hősökét a spártai nemzedék, sőt az egész görög Nemzet számára!

De akik az aradi hekatombában gyilkoltattak meg, golyó és kötél által: azok neveit ismerjük. Am! . . . kell hogy minden év október 6-ikán, mint haláluk gyász-emléknappján elmondjuk, irántok soha nem muló halás emlékezetből és magunknak s maradékainknak örök-lelkesítő például.

Világosnál vége szakadt a nagy önvédelmi harcunk. A büszke Ausztriai császárság nem birt vele. Anok a halatlan megaláztatásnak kellett alávetnie Magyarországot visszaszerzéséért, hogy az orosz cár százazreinek segélyét kérje és fogadja el a győzelmes önvédelem legázására. Igazan: »Si nequeo superos Acheronta movebo!«

A magyar mezei hadsereg 1849. Aug. 13-án lerakta a szabadságerzet csudálatos batarságával és erejével forgatott fegyverét, — az orosz előtt, azon hitben, hogy a megalázódásra is képes Ausztrianak, mely feltételezhető, hogy egy iszonyatos bosszuállásra is kész és meg keszebb leend — nem fogja kiszolgáltatni a védtelen magyarokat. De csatlódott. Carja parancsára a muszka hadvezér — hiának bizonyult biztatások után — kiszolgáltatta a fegyvertelekeket s Gyulán átadta az osztráknak, amely szomorú menetben Aradra hajtotta; ahol az altiszteket a vár és a folyam közé szorított helyen éhséggel gyötörte, míg nem kegyelembe ölt besorozta saját hadseregéből a fegyverviselésre meg alkalmatosokat; akik be nem váltak; azokat »Geleitschein«-nal hazabocsátotta szülőföldjükre.

A tiszteket azonban a várba terelte be s a kaszmatákba záratta, hogy elítéltesse s ezeknek aztán szintén vagy közlegényekként besoroztassák, vagy hazai és külföldi várfogság jutott nem irigylhetett osztályrészökü.

Más sorsot szant a 13 t a b o r n o k n a k Ezeket meg kellett boszulni a vesztett csatákat, melyekből futni kényezérültek a büszke hadseregek, meg kellett boszulni a kevélység megaláztatását, amelyet melyen érezték a muszka-segélyhez kényszerű folyamodásban és abban is, hogy nem előttök rakták le a fegyver!

Es a bosszuálló kevélység hadbírótság által elítélte őket: Kis Ernőt, Dessewffy Arisztidét, Schweidel Józsefet és Lázár Vilmost kegyelemből golyó, — Pölteberg Ernőt, Török Ignácot, Láhner Györgyöt, Knézich Károlyt, Nagy Sándor Józsefet, Leiningen-Westerburg Károlyt, Aulich Lajost, Damjanich János és Vécsey Károly grófit kötél általi halálra.

A halál-itelet az első négyen golyó által a vár északkeleti 6 sz. kapujától jobbra eső vársánczban, Október 6. reggeli 6 órájkor hajtattott végre; — azután, mindjárt az utóbbi 9, a vártól délre az ujaradi úttól keletre, akkor Biró Imre zsigmondházi birtokos tulajdonát képező réten, egymástól három-három lépésnyi távolságban ástott 8 láb magas oszlopokon kötél által végeztetett ki.

Lelket mélyen átható, de az erény magasztosságával felemelő is volt a rettenthetlen hősök elítéltes utáni magok viselete. Nem látszott rajtuk a halál félelem legkisebb jele sem.

Hazájok és árván maradó családok szerencsétlensége volt csak, ami keserűséggel töltötte el szívöket utolsó óráikban; de ezt is legyőzték s miként hősökhöz méltó, úgy mentek a gyalázatos halállal szembe, a kiknek a csatatéren számmelküli alkalmuk volt, igaz, hogy más dicsőségesebb alásban fenyegető halállal megbarátkozni.

Am a gyalázattal, amelyen kimulniok kellett, ekkor elvesztette a Nemzet fiái előtt megszegyenítő voltát . . . az 6 haláluk által

megszenteltté lett az, miként Krisztus keresztifaja.

A végső utra őket elkészítő lelkesek helyzete — azt lehet mondani — kínosabb volt, mint a halálramenőké. A szájalom a magasztos lelkü artatlanok a Nemzet legnagyobb fiairól az 6 nemesen érző gyöngébb szívöket facsarta inkább össze.

Méltó, hogy a lelki atyák neveit ide jgyezzük, a kiknek köszönhetjük különben is a dicsőült hősök utolsó órái megható történetének leírását.

A rom. kath. tábornokok mellett Markhot Eduard Szent-Ferenc-rendi várkaplannon kívül az aradi minorita rendházból való Winkler Brunó, Sujánszky Eusztach, Pléva Balázs és Bardócz Sándor atyák, az ág. ev. Leiningen gf. és az ev. ref. Dessewffy Arisztid mellett Baló Beni ref. lelkes, a g. k. Damjanich mellett pedig Szombati Balázs g. kel. pap végezte az utolsó vigasztalás kínos szolgálatát s lettek végső akaratauk letéieményesei.

A kiszenvedettek hült tetemei a bitók alatt ástott gödrökbe takarítottak. Sirhalom sem jelölhetette meg nyugvó helyöket, mert a kiasott földet elegyengetve le kellett taposniok a sirba tevöknek. Így parancsolta meg Howiger a várparancsnok, méltó közege az osztrak bosszuállásnak.

A katonaság tisztjei és legénysége közül a borzadálytól, a melyet a végrehajtás kínos kötelessége teljesítésénél érezniök kellett, — sokan rosszul lettek.

Arad városa pedig egy nagy siralomház volt a kivégeztetés idejében. A kétségbeesett lakosság együtt gyászolta a Nemzet halottait s magát a haldokló Nemzetet, az összezuott szívü özvegyek, a kik ti. várva, a kegyelemért reménykedve Aradon jelen voltak, mint Lázárné, Lahnerné, Vécsey gfné és Damjanichné.

A kiszenvedettek közül hét: Schweidel, Lázár, Pölteberg, Török, Knézich, Nagy Sándor, Aulich ott alusszak nemzetkegyelet által megszentelt almukat szenteletlen, ismeretlen sirjukban, ahol a kivégzés után eltakarítottak; a többiek, holt testök megvasároltatván, a bakótól, elszállítottak s Damjanich és Lahner Macsan, Vécsey gf. az aradi temetőben épült sirboltban, Leiningen gf. Boros-Jenón, Desewffy a család Margonya Sáros-megyei birtokán, később e végre épített magyszerű sirboltjában, Kis Ernő Német-Elmérén takarítottak el a rokoni és baráti halás tisztelet közvetítésével.

Arad városának a honvéd tábornokok kivégeztetése által nem óhajtott szomorú nevezetességre jutása azon egyszerű körülménynek tulajdonítható, hogy a katasztrófa színhelyéhez legközelebb eső erődített hely lévén, a muszkáktól átvett foglyok elhelyezésére és a bosszuállás borzasztó munkájának végrehajtására mintegy kezügyben volt.

A város már a várostrom idejében is sokat szenvedett anyagiakban; most pedig hazafiúi érzését tették iszonyu próbára. Ezt is szilárd lélekkel kiállotta.

A gyásznapi emléke kitörhetetlenül megmaradt a hazafias lakosság fenkölt lelkében; de nyilvánosan gyászolni még a legfájdalmasabbat is csak titkon, benső emésztő kinnal lehetett mindaddig, amíg az 1867-iki kiegyezés által a 48-as alapra visszaállott Magyarország; s mintegy igazoltatott az 1848—9-iki önvédelmi harc jogosultsága, hogy ti: az, az 1848-iki nagy törvényeken alapuló modern

alkotmányban letett független államéletnek, a független Magyarországnak az abszolút osztrák uralom ellenében való megvédéseért történt. De ekkor késedelém nélkül kezdetüket is vettek az Okt. 6-iki gyászemléknap megszentelésére a mozgalmak, — először Aradon, aztán a haza minden részében.

A kezdeményezést, miként a folytatást is a **honvédegyletek** vették kezökbe. Hiszen az ő szívökhöz állott közelnél is közelebb azoknak a dicső tábornokoknak emléke, a kik őket győzelmekre tanították, a mikből fonódott a babér a honvéd homlokára. Ők voltak tehát a fájdalom gyász közvetlen atyja is. Nem csoda ha az ő részokról jött az évenként Okt. 6-án szent kegyelettel való kifejezése a halás emlékezésnek.

1849 Október 6-ika! A magyar Nemzet martyrografiájába vastag gyászbetűkkel beirt ünnep nap, a melyet nem parancsol az egyház, hanem a honfiszív vallása; de megtartásához, gyászmiséjéhez önként — felekezeti különbség nélkül csatlakozik a Nemzet szabadságának minden híve; de csatlakozik azonban az egyház is.

Aradon a Minoriták templomában tartották meg az első gyász-misét. Hiszen a kivégzettek körüli teljesített utolsó megrendülő szolgálattal is ők szereztek meg ahhoz a fájdalommal keressenek. A Minoriták iránt érzett halának is bizonyítéka fekszik ebben. Ott aztán a gyász-mise, közeli és távoli kegyeletes emlékezők nagy seregének, különösen pedig a 48-49-es agg harcosok részvételével, valóban impozáns gyászpompa kifejtésével szokott megtörténni. A bitófák helyén álló magas alapra helyezett gránit-obeliszkhez, tatyolos zászlók alatt ünnepélyes zarándoklásban vonulnak ki a seregük koszorúkat eléneklik a Szózatot és Hymnuszt a kiszendvedettek lelkéhez felható buzgósággal; a mit a színházban rendszeren alkalmi diszeloadás követ.

Aradot Golgotává avatta az osztrák-verboszu... kegyelet-oltárra szentelte a nemzeti érzet... amelyen a meggyilkolt nagyok legnagyobbjainak gyújtják föl minden év október 6-án az emlékezés fenséges áldozatát!

Már magának az aradi kivégzettség helyének biztos megállapítása és megjelölése is nehezségbe ütközött. A tizenháromnak méltó emlék felállítására iránt, bárha a koronázási ajándéknak a szabadságharcosok részére ő felségeik odaajánlása hozzá nagy erkölcsi bátor-

ságot adott: s megőrték a kezdeményező lépések, de még ezektől a felállításig nagy, majdnem legyőzhetetlen közbevetés volt. A Huszár-Zala alkotásnak nevezhető nagyszerű vértanuk emléksobrát az aradi «Szabadság-terem» csak 1890. október 6-án leleplezheték le. De aztán az meg is felel a hozzákötött várakozásnak.

«Az aradi vértanuk emléke széles lépcsőzetes talapon kolosszális Hungariát, a talapat négy oldalán pedig négy allegorikai alakot: az Ébredő Szabadság, Harczkésztség, Áldozatkésztség, Haldokló harcos, a talapat alsó részén körül a 13 vértanudombormű képeit tünteti fel a magyar szobrászat legjobb művészi remekének tartják.

Arad város hatóságát a kezdeményezés, a nem csekély szakértelmet követelő intézés és lelkesedést, faradhatatlanságot követelő végrehajtás nagy dicsősége méltán megilleti. Mert habár végre összegyűlt is a pénz a méltó emlékre: sok... sok nehézséget kellett még leküzdeni a valósításig. A lelkesülés győzött minden akadályon. A felállítás és leleplezés megtörtént. És az aradiak azon helyzetben vannak, hogy ha a «tizenhárom» kivégzettségének mély fájdalmát nekik kellett közvetlenül érezni: most ők érzik azt a dicsőséget is, hogy a magyar plasztikai művészet legsikeresebb alkotása, az ő városukat díszíti, amelynek látása mindennap előidézi előttük a vértanuk képeit és serkenti őket arra, hogy soha ne feledjenek, hanem újra és újra — emlékezzenek!

Debreczen városában az okt. 6-ka szintén Emlékezés napja, amióta emlékeznie nyilván is lehet a magyarnak. Itt ugyan nincs monumentális mű az emlékezet ébrentartására: csak a «debreczeni Honvédegyelet» 13-as egyenruhás kis csapata élő emlékeztető arra, mert épen a célra alakult, hogy a városban áldozzon a kegyeletnek és a lakosságot figyelmeztesse arra az «aradi tizenhárom»-ra és arra az okt. 6-ra, amiről itt egyházi szertartással a róm. kath. templomban a 13-as csapat jelenlétében, a nagy templomban gyászimá vá (*).

*) Nagy hiány azonban az, hogy a közönséget előre nem figyelmeztetik a gyásznapra tartására; mert emiatt miként mai napon is a gyér közönség mintha azt bizonyítaná, hogy az aradi vértanuk iránt nem volna elég kegyelet. Pedig meg vagyok győződve, hogy van csak emlékeztetni kell.

A csonka kezű asszony.

A «Debreczen» tárczája.

Írta: **Kiss Mihály.**

Fütyül a vonat mozdonya!

Végre elérkeztem ahhoz az állomáshoz, melyben kielégíthetem étkező és ivó vágyaimat.

Megrendeltem a pompás uzsonát, melynek elköltése után még csak negyedhaton volt a zsebóráim mutatója. Mit tegyek tíz óráig, míg az a szerencsétlen beosztású vonat utnak indul?

A városban ismerősöm nincs, de a mi teljesen ismeretlen éöttem az a város.

Elhatároztam magamat egy gyalogsétára és az építkezések megbirálására.

A város meglepett! Tiszta fásított; egyenes, széles utcáiban a házak szépségei gyönyörrel töltöttek el mint szemlélőt.

De az ámulatba ejtett, hogy a sötányon kon alig lehetett embert látni; nem tudtam elképzelni az okát, hogy mért tartózkodik mindenki az otthonában.

Hosszas barangolás után a város végére értem, hol egy gyönyörű ut vezetett kifele. Kíváncsi voltam megtudni, mi rendkívüliség lehet az ut tulsó szélén.

Végere érve láttam a gyertyák a mécsék csillogásait a sirhantokon akkor jut eszembe, hogy halott napja van.

Sok szórakozás kínálkozott a temetőben.

Nem mindennapi érzés a töméntelen

feldiszipített sirhantok, kripták, ezekre menő mécsék csillogásai körül járkálni.

Szebbnél szebb alkotású hölgyek, urak arcvonásairól a lelki állapotokat tanulmányozni.

Egyik másik egy egy világot temetett a sirhant mélyébe; többen gyönyörködnek a gyászolók keserveiben, de legtöbben szórakozásnak alkalmas taláknak használják fel a kegyeletes helyet.

A nyolczadik sirhantnál egy derék, erőteljes férfi áll. Ki hitves társát — gyermekeinek edes anyját siratja. Minden könnycsep egy egy ékköve az igaz szerelemnek és a leggyötrőbb fájdalomnak.

Isten is a jót, szépet, szeretetre méltót veszi magához ha anyagra van szüksége — elmélkedett a derék férfi s mereven szegé szeméit a hant fejfájához, mintha látná azt a viruló arcot, melyet legboldogabb korában csókokkal halmozott el s melyben egy földi menyországot birt mint boldog férj.

Tavolabb egy elhanyagolt sirhantnál szép formában foglalt hölgy állt, a leg-szebb ékszerrel díszítve, egészséges, üde kinézése azt bizonyítja, hogy a bánat nem alkalmatlankodik kebelében. De miután a társadalmi tisztesség minden jobb érzésű egyéntől e kivételes napon megköveteli a kegyelet adóját — ő is melabusan tekint a keresztre, de a kegyeletes érzelmek helyett, azt a gondolatot forgatja az agyában, hogy milyen bölcs rendelkezése a sorsnak a há assag intézménye, anélkül, most szegény varrónő lenne — s így szépsége által

azonkívül a főiskolában is megszoktak emlékezni.

Az ev. ref. egyház az emlékezésnek az által ugyancsak állandóságot adott, hogy a téli félévben a reggeli imára hívó harangozást október 6-ól kezdődőleg reggeli 7 órától 8 órára tette át, mert ez az időszak az emlékezéssel összefüggésben van. De — fájdalom — ama kis csapat csak rövid ideig lesz még emlékeztető jel. Az agg-harcosok elhullanak a természet rendes útján is már s nem lesz utánuk, akik a «Nemzet nagy halottjaira» — mint élő jel — emlékeztessenek. Legyen... a templomban ne szűnjék meg azért a gyász-mise és ima a kollégiumban tartson az ifjuság kegyelet-ünnepét mindig, amíg a város áll és míg magyar él. Mert a vértanuk tettei a halhatatlan történet lapjain vannak, onnan le lehet, — le kell olvasni:

Emlékezzünk!...

«Magyarország! ne feledd halottaidat!»

— a — r.

A kiegyezés válsága.

A kvóta bizottság nem ül össze szombaton, mint a kormány óhajtott, csak hétfőn. Tehát az osztrák Bányfőnök 8-iki terminusát éppen nem respektálják, ők végezik a dolgukat, saját belátásuk szerint. A kiegyezési tárgyalások igen szépen és csendesesen mennek előre. Ma sem volt a legcsekélyebb rendezavarás sem a reichsrathban. Ilyen körülmények közt mind jobban halványul a remény és ürügy, hogy a reichsráthot szétkergetni lehessen, vagy keljen.

A magyar politikai pártok mind nagy érdeklődéssel néznek a fejlemények elé. Ma este a függetlenségi pártnak mindkét árnyalata ülést tart. A másik két ellenzéki párt szintén nagy számmal vonul fel, úgy, hogy holnap már népes és érdekes ülésre van kilátás.

Politikai körökben az a felfogás uralkodik, hogy Bányfi a 8-iki határidőt nem lesz képes beartani és ismét kitér a nyílt és határozott álláspont-foglalás elől.

Bécs-i tudósítás szerint az osztrák jobbpártok egy negytagú küldöttséget választottak, melynek feladata az lesz, hogy kidolgozza és megállapítsa azokat a módzatokat, amelyekkel a jobbpártok együttesen kötelező kormány-pártot képezzenek.

gazdag özvegy, ki mindenben eleget tehet földi vágyainak.

Jobbra térve egy vasrácsal körül kerített sirhant mellett lőcán ül egy fiatal pár. A nő kalapjáról olyan hosszú gyászfátyol lóg az arcára, hogy csak a jól szemlélő veheti észre, hogy alatta a boldogságtól sugárzik az élet tükre — szerelmesében gyönyörködik villogó szép szemre.

Mindketten földi örömeiket a jobblétre szenderedett férjnek köszönhetik, ki nem dicsekedhetett jóságán, becsületes munkásságán kívül semmi szépséggel.

Baloldali szépen gondozott sirhantnál egy leány zokog, könnyeivel áztatja a hantot, mert jegyesében a világ minden gyönyörűségét veszítette el.

A következő sirhalomnál egy agg sovány asszony ül némán negy egymással levő hant közepén, s minden tekintet után törülgeti hulló könnyeit. A kiket szeretett mind ott nyugosznak örök álmaikat. Csak ő maradt az élok sorában a sirhantokat ápolni, könnyeivel áztatni, hogy a tavasz virágai szépen virágnak fölöttük. A virágok üdesége, illata a holtak csendes nyugalma, mennyei örömeit hirdessék. Az agg asszony sápadt bánatos arca a földi fájdalom nyötrő kinjait igazoltak.

Minden örömeinek bánatnak vannak siratói és kárörvendő pokoli mosollyal felruházott lelketlen kacagói.

Az egész temetőben a legszebb sirhantot fekete márványból, magas tört oszlop díszíti Körös-körül a sirhantot övező márványon

A hiv...
pau i baró...
a keresked...
tik meg.

A k v

Az os...
tartott alak...
grófit, alet...
udvari tón...
szükségese...
zottság má...
logyen, hog...
ziakat tar...
szükségesne...
megállapod...
közles felté...
szombaton...
mert beteg...
magát alav...
nez, mert h...
mondják M...
parlament a...
üz s nem a...
last nyerve...
elhalassa...
Stemländer...
terelőök im...
nök ne ker...
kakeptelen...
juk, hogy...
ur, de a k...
neki erre...
legyen olya...
tudja v lün...
halasztás v...
vegül Thun...
határozta...
fön utazik...
a magyar...
vel Széll K...
A kir...
Thun gróf...
szegél foly...
rekonstruk...
Azok...
pártokból...
viselő, a ki...
ba be fog...
tak maguk...
javaslatok...
g a d a s...
melyeket

vannak a le...

rak elrende...

Egy n...

a jobb keze...

szépségében...

lokzatát, a...

látható,

Könyve...

körül kifejt...

tudtam elle...

szólitom:

— As...

erdekldése...

hogy ki v...

alatt.

A cson...

pirosodni k...

mosolylyal...

szép? Büszk...

itt? Hajh!

életem köré...

— Tit...

— Ne...

— Ha...

selné.

— Mé...

szem, boldo...

kezdem, hog...

szony volt.

Külvár...

habzan levő...

En lak...

legény volt,

gyermekünk...

Egy zi...

A hivatalos lap mai száma hozza Dipauli báró miniszteri kinevezését: Dipauli a kereskedelemügyi tárca vezetésével bízta meg.

A kvótabizottság ülése.

Az osztrák kvótabizottság tegnap d. e. tartott alakuló ülésen elnöknek: Schönborn grófot, alelnöknek Jávorskit, előadónak: Beer udvari tanácsost választották meg. Az elnök szükségesnek látja, hogy az osztrák kvótabizottság már e hó 8-an, szombaton Budapesten legyen, hogy a magyar bizottsággal konferenciákat tarthasson. Beer ezt ellenzi, mert szükségesnek látja, hogy az osztrák bizottság megállapodásra jusson a legutolsó magyar közlés feltételei felett. Ő a maga részéről szombaton semmiesetre sem lehet Budapesten mert beteg és penteken operációnak kell magát alávetnie. Thun minden halogatást elnevez, mert hiszen — ugymond — úgy is azt mondják Magyarországon, hogy az osztrák parlament a mostani taktikájával frivol játékokat játszik, hogy ez a látszat megvalósulást nyerjen az által, hogy a kvótabizottság elhalasztja a már megállapított terminust. Steinlinder határozottan tiltakozik a miniszterelnök imputációja ellen. »A miniszterelnök ne keressen ürügyet a reichsrath munkakeptelenségének kistálatására.« Ugy is tudjuk, hogy csak ezt keresi a miniszterelnök, de a kvótabizottság szereplése nem fog neki erre alkalmat adni. A miniszterelnök ne legyen olyan naiv, hogy azt képzelje, hogy el tudja vinni hitetni azt, hogy ez a kétnap halasztás valamit megakaszthatna. A bizottság végül Thun gróf felvilágosító szavai után elhatározta, hogy nem 8-an, hanem 10-en hétfőn utazik Budapestre és ezt táviratilag közli a magyar kvótabizottsággal és annak elnökével Széll Kalmánnal.

A király tegnap újra fogadta Thun grófot. Parlamenti körökben azt beszéltek, hogy Thun gróf jelentést tett a királynak a többször folytatott tárgyalásról s a miniszterium rekonstrukciójáról.

Azok a miniszterek, a kik a jobboldali pártokból kerültek ki és az a jobboldali képviselő, a ki Baernreither helyébe a kormányba be fog lépni, azt a kötelezettséget vállalták magukra, hogy partjukat a kiegyezési javaslatok v á l t o z a t l a n e l f o g a d á s á r a bírják. Azok a követelések, melyeket Thun gróf, a jobboldali pártokkal

támaszt, még késleltetik Dipauli bárónak a miniszteriumba való belépését.

A király tegnap d. e. fogadta a képviselőház elnökséget s azt a kívánságot fejezte ki, hogy a képviselőház mielőbb le t á r p y a l j a a k i e g y e z é s i j a v a s l a t o k a t .

BELFÖLD.

Válság nincsen — és nem lehet. Ezt konstatalja a »Nemzet«, irván azokról az eshetőségekről, a melyek az osztrák politikai helyzetből támadhatnak. Egészen korrek: a kormánny újsg okoskodása, lévén Magyarországon élén olyan kormány, a mely beilleszkedik mindenféle viszonyba, tesz kvóta-engedelményeket, rendezkedik önállóan, az 1868 évi I. törvényzikket negligálja, beszél kiegyezésről, mikor meggyezés sincs. Mindenek felett pedig nincs bátorsága nyitlan a parlament elé állani. Partja is van ennek a zavaros politikának és léha taktikának a támogatására. Parlamenti abszolutizmus is van tehát, válság nincs és nem lesz, hanem a politikai erkölcsök csödjé: az virágtk.

Uralkodók biztonsága

Az a szomorú eset, mely szeptember tizedikén Genfben történt, ismét föllevevítette azt a kérdést, milyen övintezkedésekkel lehetne külföldön tartózkodó uralkodókat megvédeni minden esetleges merénylettől. A párisi rendőrség egy előkelő tagja a következőképen nyilatkozott a napokban a kérdésről:

»Ha az uralkodók közös elhatározással egyesült konferenciába bocsátkoznának az anarchisták ellen alkalmazandó eljárás dolgában, úgy az incognito kérdése, melyet a koronás fők utazásaikon igénybe vesznek, szinten megbeszélés tárgya lesz. A genfi merénylet mutatja, hogy az incognito nem nyújt védelmet. Most mar az a kérdés merül fel: tartozik-e felelősséggel valamely ország az idegen uralkodó személyeért, ha 'ez incognito-ban utazik? A felelet attól függ nagyobbrészt, milyen a kérdéses ország kormányformája? Rése van a felelősség elbírálásánál a kérdéses uralkodó egyéniségének is.«

Az uralkodók feladata lesz, ha a kérdéses konferenciát összehívják, az incognito

kérdését is elbíralni. Érdekes tudni ez alkalmából, hogy inkognitóban utazó idegen uralkodók milyen védelemben részesülnek Franciaországban.

Amint egy külfüldről—Franciaországba érkező souveren a határt átlépi, legyen akár uralkodóné, fejedelem, vagy fejedelemné, úgy a határbiztos táviratilag értesíti erről az összes vasuti állomások főnökeit a határtól egészen Párisig.

Minden állomásparancsnok tudja a kötelességet. Mialatt a vonat az állomáson halad át, lehetőleg legeelő tartózkodik és minden legaprólékosabb dolgot is megfigyel. Ha a vonat esetleg megáll az állomáson, úgy a szalon kocsii elé áll és ott formászerint őrködik. Az őrködésben néha segítségére vannak a rendőrség részéről kiküldött titkos rendőrök is. Ez az őrködés mindaddig tart, míg a vonat az állomásról el nem távozik.

Ha Nizzában tartózkodik idegen uralkodó, vagy uralkodóné, mint annak idején Erzsébet királyné, Viktória királyné, úgy az őrködést biztonságuk felett mindenkor Paoli biztos teljesíti.

Valóságos szeretetreméltósággal végzi e rendőrbiztos a dolgait. Évekig volt hűséges őrzője Cap Martinon Erzsébet királynénak. Paoli előkelő megjelenésével, ősz fejével, barátságos tekintetével koránt sem emlékeztet a sablonos rendőrtípusokra.

Inkább diplomatának gondolná az ember, aki még a régiak iskolájából való és szentnek tartja az etikettét.

Ezek a tulajdonságai kedveltették meg Paolit a királynénál teljes mértékben. A királyné úgy is bánt vele, mintha udvartartásának volna kedvelt tagja.

Harom év előtt Biarritzba ment a királyné és ez alkalommal Párison át utazott. Faure Félix, aki meg akkor csak rövid hónapok óta volt elnöke a köztársaságnak, etiketteszerűen a váróterem szalonjában várt a királynéra. A királyné kiszállott és meglátta a rendőrbiztosot. Hozzá sietett és barátságosan félre nyújtotta a kezét. Perczekig elbeszélgetett vele és ez idő alatt az etikettere minden parvenühöz hasonlóan nagy súlyt helyezett elnök, szinte tükön állott.

Egy alkalommal 6 üveg tokaji bort küldetett Erzsébet királyné Paolinak. A bor a királyi pinceből származott. Minden egyes üveg pompas tokba volt helyezve és az ajándék több ezer frank értékű volt.

vannak a legjobb beosztással a mécses poharak elrendezve.

Egy megnyerő arcú öreg asszony kinek a jobb keze hiányzik, gyönyörködik a sirhant szépségében és sokszor csokolgatja a sir homlokzatát, a hol a megboldogult nő képmása látható.

Könyei és az a szorgosság, melyet a sir körül kifejtett, annyira meghatótt, hogy nem tudtam ellent állani kíváncsiságomnak, megszólítottam:

— Asszonyom ue vegye tolokodásnak érdeklődésemet, de nagyon szeretném tudni, hogy ki nyugszik e szépen díszített hant alatt.

A csonka kezű asszony halavány arca pirosodni kezdett a dicséret után: barátságos mosolylyal tekintett szemembe: Szép, nagyon szép? Büszke vagyok rá — Hogy ki nyugszik itt? Hajh! ennek egész története van, mely az életem köré fonódik.

— Titok?

— Nem éppen?

— Ha nagyon szépen megkérném, elmesélné.

— Még kérdés nélkül is szívesen megteszem, boldog vagyok, ha róla beszélhetek. Ott kezdem, hogy nagyon szép, okos özvegy asszony volt.

Külvárosi házából, kis szőlőjéből és a hazban levő vegyeskereskedéséből élt.

En lakója voltam s férjem, ki kefekötő legény volt, nagy szegénységben éltünk három gyermekünkkel.

Egy zivataros éjszakán felreverték a ha-

rangokat, kiszaladunk az udvarra és látjuk, hogy a posztgyár lángban áll.

Férjem magára kapja ruháit, hogy a tűzhöz rohanjon, nekem nem tetszett, tartóztattam, de szándékát nem tudtam megakadályozni... Elment... elve nem is láttam többé.

— Mi történt vele?

— Egy égő gerenda a fejére zuhant, össze-vissza zuzva hoztak haza.

Engem a banat oly beteggé tett, hogy eszmélet nélkül élethalál közt három hétig fekédtam az agyat.

Mintán otthonunkban egy krajczár sem volt található a szép özvegy eltemetette a férjemet s míg én betegen fekédtam, gyermekeimnek anyáilag viselte gondját.

Mikor abban lettem, annak aggodalma győőrt, hogy hol találak olyan munkát, melyet egy kézzel elvégezhetek.

A megboldogult szép özvegy vigasztaló hangon így szólt hozzám: »Ne busuljon, en már megtaláltam a megelhetes módját. Ha a városba megyek, jövök, mindig kiserget jobbról-balról egy-egy aszfaltbetyár, kitanult csábitó.

A hordárok jönnek-mennek a szerelmes levelekkel.

Ezután kaczer leszek, a reménység csilagát szemek elé tartom s addig hurczolom az oruknál fogva, míg meg nem unják a szilárd erényem megdöntését ostromolni.

A leveleket csak akkor fogadom el, ha maga altai juttatják hozzám. Maga egy ismert csonkakezű levélhordóvá lesz s így napónként

egy par hatos borraivalót biztosítok magának.

Jól ment dolgom, mert volt olyan napom mikor öt frt volt a bevétel. De a játék vége nagyon szomorú lett,

— Hogy-hogy?

— A sok közt volt egy színész, a kit ő szeretett meg, — de az csak színleg viszonozta.

— Jól játszta szerepét?

— Nagyon ravaszul. Mikor a kézpénzét elkártyázta, a hazát jól beadósította, ekkor ki jelentette, hogy vége köztük mindegynek, mert ő megnősül.

A szép özvegy nem akarta elhinni, nem is hitte, míg csak a színész az oltár előtt nem állott.

Kértem, rimádkodtam, hogy ne menjen a templomba, mert ott kétségbe ejtő fajdalmakat szül elgyötört keblében.

Könyörgésem nem vezetett eredményre. Az oltar jobb oldalához állt és merően nézett a vőlegény szemébe s mikor kimondta a pap kérdésére a »szeretem« szót, egy kis üvegese tartalmát megitta, melynek mérgező hatásától halva rogyott karjaimba.

S miután senkije sem volt, végrendeletét minden vagyonát az én gyermekeimnek hagyta.

Azóta ez a sírdomb ami közös kincsünk bánatunk,

E díszes sirhant hirdesse szépségét, jóságát és adjon e szépen gondozott helyen földi maradványainak örök nyugalmat.

Luccheni alig tudta azt, milyen szerep-tel viseltetett Erzsébet királyné az olaszok iránt. Egy alkalommal Cap-Martinen sétálva, egy kis olasz fiút talált, aki keservesen zokogott. Odament hozzá és megkérdezte tőle, hogy mi keserítette el?

— Asszonyom — felet a kis olasz — rossz fiúk összetörték a figurámat, mert én gipszfigurákat árulok és megvernek, ha pénz nélkül megyek haza.

— Mit értek a figuráid?
— Asszonyom, nagyon sok pénzt.
— Mégis, mennyit?
— Legalább is — hat frankot.

A királyné átadta a kérdéses összeget és megkérdezte tőle szülei címét. Mikor megtudta, hogy szegény emberek, csinos összeget helyezett letétbe, melynek hamataiból a kis fiú rendes évi járadékot kap, míg az iskoláit elvégzi.

Az öreg Paoli mondotta el könyezve ezt a kis történetet és sóhajtozva tette hozzá:
— Miért nem is voltam én akkor Genfben...

A Dreyfus-ügy.

Páris, okt. 5.

Manau főügyész a Dreyfus-ügyre vonatkozó iratoknak befejezett megvizsgálása után, az időközben hazatért Loev-vel, a semmitő szék büntető osztályának elnökevel, két óráig tartó beszélgetést folytatott, melynek tartalmából azonban pozitív részletek egyáltalán nem szivárognak ki. Loev átvevén az iratokat, azoknak áttanulmányozása után, — két-három nap múlva, a semmisítőszéknek egyik tanácsagját fogja a jelenléttel megbizni. Megjegyzendő, hogy a semmisítőszék büntető osztályának összes tagjai okt. közepéig szabadságon vannak.

Páris, okt. 5.

Sarrien igazságügyminiszter melyen sértve érzi magát, mert egész sora a radikális lapoknak, ahelyett, hogy az ő legújabb körlevele értelmében a katonai vezetés ellen intézett támadásaikkal fölhaltak volna, még élesebben támadnak és cikkeiket gúnyos, kihívó megjegyzésekkel kísérik. — Sarrien e lapok ellen el akart járni, magas helyről azonban megátolták ebben. A tegnapi minisztertanácsban ezt az ügyet is előterjesztette.

A Droit de l'homme értesülése szerint az az állítás, hogy a Petit Bleu hamisítva van, Picduartnak alig egy óráig tartó kihallgatása alatt sem állhatta meg helyét és annak valódiságát Picquart úgy bebizonyította, hogy a vizsgálattal megbízott tiszt a hamisítás vádját nem is merte tovább föntartani.

Páris, október 5.

Zoláné megezafolja az a hirt, hogy férje visszatért Párisba.

Páris, okt. 5.

A Matin szerint Sarrien igazságügyminiszter a tegnapi minisztertanácsban bejelentette, hogy az államügyesség azzal a kérdéssel foglalkozik, vajjon megindítsa-e a lapokban megjelent és a hadügyminisztert sértő levél tárgyában a büntető eljárást.

Páris, okt. 5.

A Matin állítólag megbízható forrásból arról értesül, hogy Manau főállamügyész indítványában azt mondja, hogy Dreyfusnak a por revíziója iránti kérelme teljesítendő. Manau meg van róla győződve, hogy a semmisítőszék a por revíziója mellett fog nyilatkozni, mert úgy vélekedik, hogy a Henry vallomásáról fölvetett jegyzőkönyv az az új faktum, a mely a revízióhoz szükséges. Manau ezt szóbeli indítványában jogilag szándékozik kifejteni.

Táviratok.

Az új osztrák kereskedelmi miniszter.

Bécs, okt. 6. A »Debr.« ered. táv. A lapok egybehangzó jelentése szerint Ö Fel-sége kinevezte Dipauli báró képviselőt ker. miniszterre; de ez a hír hivatalos oldalról még nem nyert megerősítést.

Carnot özvegyének temetése.

Páris, okt. 6. A »Debr.« er. táv. Carnot özvegyének temetése a Madelaine templomban nagy részvét mellett ment végbe. Jelen voltak a mostani miniszterek, számos volt miniszter, a diplomáciai kar és igen sok más előkelőség. A holttestet a passay-i temetőben helyezték örök nyugalomra.

Vegyes hírek.

London, okt. 6. A »Debr.« er. táv. A Daily Telegraph-nak jelentik Fokvarosból tegnapi kelettel, hogy Krause dr., Erlanger báró ügyvivője, alkudozásban áll a délatrikai köztársaság kormányával 6 millió font sterlingnyi kölcsön ügyében. A néptanács 6 napon keresztül zárt üléseket tartott, a melyekben a Delagoa-kérdést és a kölcsön kérdését tárgyalták.

Kréta.

Konstantinápoly, okt. 6. (A Debr. ered. táv.) Az ultimátumnak a portához való juttatását Szt. Pétervár késlelteti. Bár a négy hatalom közt teljes az egyetértés, Szt. Pétervárott mégsem akarnak röviddel Vilmos császár ideérkezése előtt olyan akciókat megindítani, a melyet Berlinben esetleg felremagyarozhatnának.

Az ultimátumnak már megállapított szövegéből különben sikerült annyit megtudnom, hogy az a Kréta szigetén lakó mohamedánoknak személyi és vagyoni biztonságát teljesen garantálja, a szultán fenhatóságát illetően azonban olyan passzust tartalmaz, melyet csak az esetre biztosítanak, ha a szultán a hatalmak felszólításának megfelel, ellenben elveszti azt.

H I R E K.

* A »Debreczen« t. olvasóközönségéhez. Szomorú kötelességet teljesítünk, a midőn a t. közönség tudomására hozzuk a »DEBRECZEN« politikai napilap azon kényszerű helyzetét, hogy a fenntartó független pártnak nem lévén módjában a törvény értelmében megkövetelt napilap-kauciónak 10,500 ftra kiegészítése, kénytelen elejteni egy napot a hét napjai közzül a politikai lap megjelenésére nézve s hat helyett öt napra redukálni a megjelenési napok számát.

Az így kiejtett nap hetenként a Péntek leendő.

Azonban kárpótlásul minden szombaton melléklettel szolgálunk. És az így netalán a politikumok közlésében beállani látszó hézagot kipótoljuk szombati számunkban a csütörtöki és pénteki politikai mozzanatok együttes közlésével s így a politikumokban a folytonosság veszélyeztetve nem is lesz.

A t. közönség méltánylását kérjük és a kényszerű helyzet tekintetében vételnél fogva még inkább reméljük, hogy nem vonja meg pártfogását ez egyetlen függetlenpartitól — Debreczenben, a hol ennek fenntartására oly nagy szükség van.

* Időjárás. Az orsz. meteorologiai intézet jelentése okt. 6-én: Az időjárásban nem volt lényeges változás. Eső nem volt. A hőmérséklet aránylag magas. A felhőzet változó. Egyes helyeken reggeli köd képződött.

* Október 6-a Debreczenben. Az ev. ref. nagytemplomban Szilágyi Imre mondott e gyásztól megszentelt napon igen szép hazafias imát annak a néhány embernek, kik jónak látták ez alkalommal ott megjelenni. Jelen voltak: L. Nagy Bálint és Kovács

Ferencz presbiterek, dr. Bartha Béla jogok. dékán s rajtuk kívül még mintegy 50 főnyi — legnagyobb részét — nőkből álló ajtatos közönség. — A róm. kath. templomban gyászmisést tartanak ez alkalommal, melyen a helybeli 48-as honvédek is részt vesznek.

* Az 1849-ik évi okt. 6 aradi vértanúk emlékére a róm. kath. templomban d. e. 9 órakor gyászünnepély tartatott, melyen nagyszámu közönség részvételével s a róm. kath. iskolák fi- és leányövendékei teljes számban jelentek meg. — A Szentmisét és requiemet W o l a f f k a Nándor vár püspök prépost plébános 5 lelkes segédlete mellett celebrálta, a városi dalárda több gyász zene darabot adott elő s a szertartás végeztével a hymnuszt énekelte a közönség kísérete mellett. A gyász ravatalt az 1848—49-ik évi honvédek 13 egyenruhás csapatja állotta körül s az öreg honvédek egyletének elnöke és több tagja is a gyászszerertáson jelen volt.

* Debreczen egészségügye. Dr. Sárváry Gyula tiszti főorvos Debreczen egészségügyéről jelentést terjesztett a tegnapi tartott közigazgatási bizottság ülése elé, a melyben többek közt a következőket mondja. Debreczenben a közegészségügyi viszonyok, épp úgy, mint a megelőző hónapban is, elég kedvezőek voltak, amennyiben úgy megbetegedések főleg az emésztő szervek hurutos bántalmaiból különösen a csecsemők béhurutjából állnak. Heveny ragályos betegségek közül a hasi hágy-máz számos esete észleltetett, melyben 3 haláleset fordult elő.

* A színészeti kiállításra ujabban több érdekes emlék tárgy érkezett be: u. m. Vaden Zoltántól 3 drb. fénykép és egy Locsareknéhez írt bucsuzó vers; Römer Simontól egy Blaha Lujza arckép allitól 17 éves loány korából; Bogyó Alajostól saját arcképe; báró Jozsinecz Miklósné urhölgytől ujabban küldemény 2 drb. vizitkártya alaku fénykép és több könyv, melyeknek szerzői a színvilágból valók. néhai Szt. Pétervár B u d a i Etel urnó hagyatékából 30 drb. érdekes fényképgyűjtemény. Lenz István egy drb. 1816 évbéli budapesti német színkép. Munczi Györgytől egy drb. selyemszínkép az 1851-ik évről.

* A »Debreczeni Reggeli Ujság« mosakodása. A D. R. U. mai számában megígéri, hogy, ha felelős szerkesztőjének szabadság ideje lejár, válaszolni fog a »Lánczavert sajtószabadság« című tegnapi cikkünkre. A választ feltétlenül el is várjuk. Addig is azonban megkívánjuk, hogy a közigazgatás legfőbb képviselője és a polgármester ur tegyék meg a kellő intézkedéseket, hogy a városi hivatalnokok ne garázdálkodjanak a sajtóban, a midőn kizárólag saját anyagi s a kormánypárt érdekeit szolgálják. Lássak be az illető körök hogy így kritikát gyakorolni nem lehet. Nagyon jól tudjuk, hogy az a c z é l j u k, hogy az e l l e n z é k i s a j t ó n a k n e álljon módjában betekinteni a város ügymenetbe, de úgy hisszük, nem a tisztviselők dolga volna ezt kimagyarozni(?) Felelni kellene sokkal hivatottabb egyéneknek a mi minden ízében és minden betűjében igaz és megczáfoltatlan cikkünkre.

Szívesen helyt állunk mindenféle válasznak legalább lesz alkalmunk az álarcos lovagokról az álarcot lerántani. (F. M.)

* II. Béla király és hitvese hamvai. Br. Bánffy Dezső miniszterelnöktől ma leirat érkezett a törvényhatóságokhoz, amelyben a királyi tetemeknek f. évi okt. hó 21-én leendő végtisztesség tételére a várost meghívja. A város küldöttséggel fogja magát képviseltetni a temetésen.

* A k...
lapok közé
jegyzékét, a
mindazoknak
írásban, távi
val a monar
résztüket
megfelelőleg

* Gyás...
kiadó részvé
lyebb fájdale
tarsukok N
1898 évi ok
31-ik évben
kezeit c-sen
tetemet folyó
A pad tér (H
Kosuth-utca
rövid ima ut
kertbe örök
végtisztesség
barátai és is
Debreczen, 1
siri alma!

* Köz...
és a környé
goru intézke
keljárnak, an
ban látjuk. T
Karoly jelent
Széchenyi és
szaporodása
a közbiztons
lentés alapján
rendőrség de
este razzia t
hatvan utca
a város körn
log-zorgosab
log, mert egy
László Károly
alapult.

* Hym...
hivatal kimut
tus hónapban
tek, mint jul
ban Budapes
mint amenny
ezen havában
közül arányl
Tisza közén
ben. — Ar
T u r o c z v
a legkeveseb
mindössze 4
hatósági váro
szamaránya
helyen, az u
gyes házassá
bazasság 56,
legény vett
zsidó menyá
genynyel ház
vallása iránt
zés, az össze
még pedig az
az aya vall
egyezes (szan
kedvez; a r
agostaiára 16
keletiere és
létesült. A 27
9 esetben jött
a keresztény

* A cs...
scher Salam
Marie cseléd
test tett. A r
cselédet letar
lotta, hogy g
meglopja s a
szeretőjének
elmondhatja
hogy a szer

* **A király köszönete.** A bukaresti lapok közzé teszik Nehrenthal báró követünk jegyzékét, a melyben a király meghagyásából mindazoknak, kik akár személyesen, akár írásban, táviratilag vagy névjegyeik átadásával a monarchiát ért gyászeset alkalmából részvételüket kifejezték, Ő felsége intenczióinak megfelelőleg háts köszönetet mond.

* **Gyászhir.** A Csokonai nyomda- és kiadó-reszvénytársaság személyzete a legmélyebb fájdalomérzettel tudatja, szeretettel szaktársuknak Nagy István betűszedőnek folyó 1898 évi október hó 5-én déli órákor, élete 31-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. A megboldogult hűt teltemei folyó hó 7-én d. u. 2 órákor fognak a pld tér (Homok-utca) 21 számú háztól a Kossuth-utcai ev. ref. templomban tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai ev. ref. sírkertbe örök nyugalomra helyezni. Mely végítzességtételeire az elhunyt szaktársai, jó barátai és ismerősei tisztelettel meghívának. Debreczen, 1898. október 5. Legyen csendes siri álma!

* **Közbiztonsági állapotok a városban és a környéken.** Hogy a rendőrség erőteljes szigorú intézkedései mily üdvös következményekkel járnak, annak fényes bizonyítékát az alábbiakban látjuk. Tegnap reggel ugyanis László Károly jelentést tett a rendőrségnek, hogy a Széchenyi és Hatvan utcán a csavargók elszaporodása következtében már 6-7 órákor a közbiztonság veszélyeztetve van. Ezen feljelentés alapján Dózsa László fogalmazó a rendőrség derék és buzgó tagja már tegnap este razzitát tartott. Bejárta a Széchenyi és Hatvan utcái kertbe bevezető sikátorokat és a város környékén levő szőlőhelyeket, de a logzorgosabb kutatás sem vezetett eredményre, mert egyetlenegy csavargót sem találtak. László Károly feljelentése bizonyára tévedésen alapult.

* **Hymen augusztusban.** A statisztikai hivatal kimutatásai szerint a lefolyt augusztus hónapban 300-al több házasságot kötöttek, mint júliusban, összesen 5419-et (magában Budapesten 567-et), ami 70-el kevesebb, mint amennyi házasságot a múlt év ugyanazon havában kötöttek. Az egyes országrészek közül aránylag a legtöbb házasságot a Duna-Tisza közén kötötték, a legkevesebb Erdélyben. — Aránylagosan a legtöbb házasság Turóc vármegyében jött létre, — a legkevesebb Beszterce-Naszódban, a hol mindössze 4 házasságot kötöttek. Törvényhatósági városaink között a házasságkötések számaránya tekintetében Rozsnyón állott első helyen, az utolsón Hódmező-Vásárhely. Vegyes házasság 765, ebből keresztény-zsidó házasság 56, és pedig 18 esetben zsidó vőlegény vett el keresztény leányt, 9 esetben zsidó menyasszony lépett keresztény vőlegénnyel házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt 172 esetben jött létre meggyezés, az összes vegyes házasságok 22,48%-ában még pedig az esetek többségében (57%-ában) az anya vallásának javára. A legtöbb meggyezés (számszerint 110) a r. k. vallásnak kedvez: a református fél javára 34, az agostaiéra 16, a g. katolikusakéra 7, a g. keletire és az unitariusera 1—1 meggyezés létesült. A 27 keresztény-zsidó házasság közül 9 esetben jött létre meggyezés, még pedig 5 a keresztény, 3 a zsidó fél javára.

* **A cseléd leány szerelme.** — Fischer Salamon debr. lakos Hegedűs Mária cselédje ellen lopás miatt ma feljelentést tett. A rendőrség ennek alapján a tolvaj cselédet letartóztatta. Kihallgatván bevallotta, hogy gazdáját már hosszabb idő óta meglopja s az ily bűnös módon szerzett pénzt szeretőjének adta. A sötét zárkában most elmondhatja a szerelmes szívű cselédleány, hogy a szerelem sötét verem.

* **Tancsics ünnep a fővárosban.** A Tancsics síremlék leleplezési ünnepélyét, mit a rendezőség a királyné elhalálása miatt a múlt óról elhalasztott, a kerepesi uti köztemetőben e hó 16-án fogják megtartani. Az ünnepi beszédet Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő fogja mondani.

* **Asztalosok sztrájkmozgalma.** A budapesti asztalos segédek közt a tavaszon mozgalom indult meg a 9 és fél órai munkaidő behozatala érdekében. Követeléseiket már hat hó előtt bejelentették a segédek az ipartestülethez, arra azonban eddig megválaszt nem kaptak. A munkások most a válaszára ismét felszólították az ipartestületet. A mesterek magatartásából most azt következtetik a munkások, hogy követeléseiket nem hajlandók teljesíteni. Ennek következtében a munkások most új fegyverrel kívánják kivívni az óhajtott kedvezményeket: t. i. részletekben végrehajtandó sztrájkjal. A munkások ugyanis egy két műhelyben mindig beszüntetik a munkát s a munkában állók a sztrájk alatt segélyezni fogják a sztrájkolókat. Az effajta részleges sztrájk nálunk eddig még ismeretlen, külföldön azonban már többször és saját érdekükben majdnem mindig sikerrel fordultak e fegyverhez a munkások. Vasárnap különben az asztalos munkások nyilvános gyűlésen fogják ügyüket megbeszélni.

* **Ismeretlen tolvajok.** Padrahsándor H.-szoboszlói lakos ma azt jelentette, a rendőrségnek, hogy a »Bika« szállodában levő kocsijáról, az éjjel ismeretlen tettesek felső ruháit ellopták. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

* **Halálos végű elgázolás.** Tegnap d. u. B.-pesten a zugligeti úton a Prós-major mellett egy öreg ember a villamos vasut elé került, a mely annyira összezúzta, hogy mire a Szent-János kórházba vitték, meghalt. Az illető 70—75 éves koldus, a ki valószínűleg maga ment a halálba, mert a közeli pálinkameresből azzal a kijelentéssel távozott, hogy megunt a életét s elemésztí magát. A bonczoló intézetbe vitték.

* **Hány kerékpáros van a világon?** Manczini olasz mérnök 10 millióra becsüli a kerékpárosok számát. Főlegliti, hogy 1894-ben az angol kerékpárosok száma 400.000 volt, az amerikaiaké pedig 500.000. Ugyanabban az évben Franciaországnak 1.982.000 fránkot hozott a kerékpáradó, 1895-ben 300.000 kerékpárt adtak el, egy gyáros pedig, aki pedig csak nyergeket készít, 2500.000 darabot. Ha vasárnap a tíz millió kerékpárosnak fele ül csak a gőpre és nem tesz meg többet km., ez összesen olyan távolságot képvisel, amely 2500-szor nagyobb, mint a föld kerülete.

* **Felhívás.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felhívja mindazon debreczeni és más községbeli illetőségű állitas és népfőkelő köteles ifjakat, kik az 1876, 1877, 1878, 1879 és 1880 évben születtek, hogy összeírásuk végett a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Hungária palotta II. emelet 16 ajtó naponta 8—12 óráig) legkésőbb f. évi november hó 30-ig annyival is inkább jelentkezzenek, mert a ki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetetlen akadályok hátráltatták volna elmuiasztja, kihágást követ el és 5 forinttól 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

* **Krivány.** Keresik, körözik, jutalomdíjat is tűztek ki a fejére: de hát nem bukkantak rá az aradi árvapénztáros nyomára.

Hiába jön hír, reménykeltő, biztató, nínzsen Krivány se tál az oceánon, se innen az ope-renczián. Beszéltek, hogy athajózott Amerika szabad földjére, gyanuba vették, hogy Kelet felé szökött s valahol a Balkán-tartományokban éli vtlágát, hol a hatóságok kegyes baksisért szives örömet elnézi azt a kis botlást, hogy egy uri gavallér fertály millió forintot foomitott ki Aradvármegye arvakasszájából. És ugy látszik ez a gyánu volt között a legalaposabb. A budapesti rendőrséget, mint nekünk írják, pár hét előtt bizalmasan értesítették Bukarestből, hogy Krivány J. aug. elején ott járt két hölgy kíséretében. Azt is közölték, hogy az Union-Hotel egyik első emeleti szobájában voltak megszállva s hogy Krivány pazarul költött. Annyira vakmerő volt, hogy a vendéglőnzbe saját nevet írta s még azt hozzátette: a r a d i f ö l d b i r t o k o s. A titkos rendőrök csak napok mulva értesültek Krivány ott tartózkodásáról s már akkor hiába keresték: Krivány a hölgyekkel Konstanjinapoly felé utazott. A f. v. rendőrség jelentést tett értesüléséről a belügyminiszternek, mind eddig azonban semmi intézkedést nem tettek a sikkasztó üldözése iránt.

* **Arverési hirdetmény.** A debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tettik, hogy Hajdumegye nádudvari járásban fekvő Kaba és H.-Böszörmény községekből alakított beszédési kör, csoport területén fizetendő boritaladó, husfogyasztási adó beszédési joga az 1899. é. jan. hó 1. napjától 1899. é. decz. hó végeig terjedő időre, esetleg a felmódás fentartásával az 1900 és 1901. évekre is, nyilvános árverések útján haszonbérbe adatik. Az árverések a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1898. évi okt. hó 13-ik napján d. e. 9 órákor fognak megtartatni s amennyiben ezek az árverések eredményre nem vezetnek a 2-ik, esetleg 3-ik árverés a következő I. illetve II. ik napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtartatni A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul: 1. A kiküldési ár évenként a boritaladó fejében Kaba bor 1138 frt 17 kr., hus 667 frt 9 kr., összesen 1805 frt 26 kr., a husfogyasztási adó fejében H.-Böszörmény bor 18471 frt 63 kr., hus 7657 frt 89 kr., összesen 26129 frt 52 kr. Az árverések előbb a bor és a hus adókra nézve együttesen fognak megtartatni. A bor és hus fogyasztási adókra — bár adónemenként részletezve — csak együttesen tehető ajánlat s csakis mind a két adónemre együttesen tett ajánlat lesz elfogadható.

x **Színház után** mindenkor friss, választékos vacsora kapható a »Dréher« ujonnan átalakított téli udvarkert éttermében.

x **Osztály sorsjegyek** a III. sorsjáték I. osztályára $\frac{1}{10}$ 6 frt, $\frac{1}{20}$ 3 frt, $\frac{1}{40}$ 1 frt 50 kr., $\frac{1}{80}$ 75 kr. Ujságíró sorsjegyek 6 húzásra 1 korona 100.000 korona főnyereménnyel. Állam sorsjegyek 200.000 korona főnyereménnyel 2 frtért. Valamint minden húzásra mindennemű igérvények kaphatók Sewartz Dániel dohány-tőzsdéjében a »Bika« szálloda épületében

Színház.

Heti műsor:

Pénteken: Ferreol (B. bérlet).
Szombaton: Szókimondó asszonyoság (C bérlet).

Vasárnap délután: Peleskei nótárius (bérletszünet).

Este: Dreyfus kapitány (bérletszünet).

—
Ferreol. A francia irodalom egyik legkiválóbb írójának Sardou Vikornak hatásos színműve »F e r r e o l« kerül holnap színpadra. Sardou rendes témája »Keresd az asszonyt«

van benne feldolgozva. Az egész darabon egy rejtélyes gyilkosság vonul végig, mely asszonyt történt, úgy szintén asszony miatt történik a büntetést fel nem deríthetése is. A színmű némi tekintetben aktuális: mert egy jelenetben »justitium mord« fordul elő, de ezt meggátolják. Főszereplők: Szatmári Árpád egy gyenge, de jó férj, Fenyéri Mór egy elkéseredett lelkész, Fáti Flóra a conventiós rajongó, de idején kötelességehez terő asszony és Komjáthy János egy fittott vágvai miatt bajba keveredő katona és jó barát szerepében.

Komjáthy pályázata. Megírtuk, hogy Komjáthy János a szegedi színházért pályázott. Az ottani színházbizottság mai ülésében hozza meg javaslatát a szegedi színház beadására nézve, míg a végleges döntés a városi tanács határozatával, mely a napokban várható történik meg.

Az érdemrendek és rendjelek.

Folytatás.

A rend eredetileg magában 3 osztályt különböztetett meg: 1. Lovagok, 2. Káplánok, 3. Szolgáló testvéreket. Szabályai meggyeztek a templomosokéval. Öltözetük: fehér köpeny, balmellen 8 ágú fehér vászon keresztrel, a 8 lovagi erény jelképezésére. De Puy nagymester a rend tagjait nemzetiségük — Provence, Auvergne, Francia, Olasz, Német, Aragonia, Katalonia, Navarra, Kasztília, Portugália, Anglia szerint tartományi prioratusokra különítette. A priorok voltak a konvent tanácsosai.

A priorok alatt voltak a kerületi perjeliségek, — melyek ismét kommandák vagy komhurságokra oszlottak. A kik kötelező fogadalom nélkül, leginkább a rend vagyonát gyarapítva tartoztak a rendhez: donatusoknak neveztek csak főrendjeit viselhettek s bármikor kiléphettek. A legfőbb bíró a pápa volt.

Cimere maig megmaradva vörös mezőben fehér (ezüst) 8 sarku kereszt. A pajzs fölött hercegi korona, melyből egy rózsafüzér lódukt ki, körülfogva a pajzsot alul egy kis Johannita keresztrel. — Jelmondata: »Pro fide«.

A mostani Malta rend szervezete: Németre és olaszra oszlik, melyek a rendi magiszterium és a római Sagro consilio alatt állanak. A nagymester székhelye Róma. I. Ferenc József a nagymesternek és a nagypriornak a birodalmi hercegi címet adományozta. Címe eminenciád vagy hercegséged.

Az olasz ág 3 nagy perjelég um. a római 20 lovagi és 3 egyházi commenda és 12 ugynevezett »juris patronatus« vagy családi commenda; 2. A lombariai és Velencei: 10 lovag 1 egyházi és 23 családi commenda; 3. a szicíliai: 12 lovagi, 1 egyházi és 31 családi commenda. A német ág: 1. Cseh nagyperjelég: 14 lovag, 3 egyházi commendaival; 2. a sziléziai tiszteletbeli tagok egyesülete, 3 a westfalai és rajnamelleki tiszt. lov. egyesülete; 4. angol lovagoké; 5. az »in gremio religionis« lovagoké: akik sem perjelégbe, sem egyesületbe nincsenek felvéve stb.

A rendbe felveendő jelöltől megkivántatik, hogy r. kath. legyen (kivéteklép azonban mások is nyerhetik a keresztet, de mint profess lovagok — sóha), azonfelül 16 nemesi öst, — 8 apait, 8 anyait tartozik kimutatni s e származási táblát negy nemes tanu — sub fide obli — hitelesíti; Ausztriai és Magyarországi alattvalóktól ezenkívül megkivántatik az uralkodói engedély. A szerzetesi hármast fogadalmat ünnepélyes letétele után a rendből való kilépés csak pápai engedéllyel lehetséges.

A rend jelvénye az osztályok szerint, változó nagyságu fehérzománczos nyolczágu (malta) kereszt, sarkában koronás kétféjű

szassal; a kereszt felett dusan diszített arany hercegi korona; e felett professzlovagoknál arany harci jelvényekből alkotott armatura; míg a I. papok, donatusok és hölgyek e helyett aranycsokrot viselnek, a II. donatusoknál esokor sines. A rendszalag valamennyinél fekete, a papoknál vörösen habozott. Nagykeresztesek, baillik, tiszt. hölgyek a szalagot obb vállukon hordják.

A rend egyenruhája: 1874. febr. 24. óta fekete-bársony középkori öltöny, egyenes kard, fekete-bársony köpeny, balold. lán fehér-vászokeresztrel.

A rend legfőbb rendeltetése most szintén: a háborui betegápolás, mely célra 12 teljesen felszerelt egészségügyi vonattal rendelkezik, amit a hadügyminiszteriumtól kap; egy vonatban pedig 16 kocsit lévén, 192 kocsija van.

A Johannita rend meg van még Poroszországban is.

1812. máj. 23. a brandenburgi Johannita rendet a porosz Johannita rend váltotta fel, melynek első nagymestere Henrik porosz herceg lett; de ennek 1846. jul. 12. bekövetkezett halála után egyelőre a nagymesteri állás nem töltetett be; azonban IV. Fr. Vilmos király a brandenburgi alvezérséget 1852. okt. 15. birtok nélkül visszaállította s 1853. márcz. 14., amidőn új alapszabályokat kapott, Herrenmeister címmel élére Karoly porosz herceg lépett s egészen evangélikus jellegű nyert.

Ennek a rendnek jelvénye is: nyolczágu fehér-kereszt, amelyet a Herrenmeister, kommandátorok és jogi lovagok, aranykoronán függve, sarkában egyfejű koronás aranyasokkal ékítve hordanak. A tiszt. lovagok keresztjén nincs korona, a sasok feketek, koronások. A szalag fekete s nyakban hordják. A porosz király a rend védnöke s a rendjelvényt a korona alatt egymást keresztező jogar es koronával diszítve viseli.

— Folyt. köv. —

KÖZGAZDASÁG

A vetések állása.

(A földmívelésügy m. k. ministeriumhoz a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján.)

Szeptember hó utolsó harmadában az eleinte még száraz időjárás 24-től enyhe hőmérséklet kíséretében esőre változott, mely helyenként zivatar és zápor alakjában jelentkezett s az egész országban a hosszas szárazságtól kiszáradt talajt annyira megasztatta, hogy a többfelé már-már elkésett szantasi és vetési munkálatok teljes erővel foganatba vehető: voltak. A már előzően elvetett és helyenként teljesen vagy részben kikelt vetésekre az eső jótékonyan hatott, amennyiben ez utóbbiak fejlődését elősegítette a még ki nem kelt magvak csirázását és keletét pedig megindította.

A repce vetések területe csekély és a száraz időjárás folytan hiányosan, foltosan vagy egyáltalán nem keltek s többnyire buza alá kiszántatnak. Az utóbb beállott esős időjárás a már kikelt vagy csak most kikelő vetésekre igen előnyös volt. Baranyamegye vidékein a jobb vetések kapálását és töltögetését megkezdték.

A kukorica törését az ország több vidéken már befejezték, részint azonban a domb és hegyvidéken még folyamatban van, a nyári hosszantartó száraz időjárás folytán a csövek és szemek képződése hiányos, helyenként pedig a moly károsította, minek folytán a termes helyenként igen gyenge, részben alig közepes s csak ott kielégítő, ahol az előző kedvező időjárás alatt a kukorica annyira kifejlődött, hogy a reá következő szárazság sem árthatott sokat. A kukorica-szárvagasa és behordása szintén igen szépen halad.

A hüvelyesek, kerti vetemények, köles, nagyobbára betakarítottak, a tatárkák pedig most van folyamatban.

A dohány szárítása folyamatban van a komló zsákolását az esős időjárás előmozdította, mivel a jól kiszáradt termény megereszkedhetett.

A cukor és takarmányrépa valamint hurgonya kiszedése nagyobb részt befejeztetett. A répak a száraz időjárástól benyadtak, minélfogva termésük mennyiségileg nem felel meg a várakozásoknak, csak közepes és közepesen aluli. A cukorrépa bő cukortartalmu. Az esőre fordult időjárástól helyenként a még kiszédetlen takarmányrépa további fejlődésében biznak. A tarlórépa hiányosan fejlődik.

A mesterséges takarmányfélék, rétek és legelők az esős időjárástól javulnak. A heréseket és réteket nagyobbára már csak legeltetésre használgatják.

A szőlők szüretelése folyamatban van helyenként közepes, nagyrészt azonban közepesen aluli eredménnyel. A szürt must minőségét többfelől dicsérik. Erdélyben a szőlők javulását várják az utóbbi esőktől.

A gyümölcs termés leszedése részint folyamatban van, részint befejeztetett a szilvára és dióra nézve kielégítő, az alma és körte nézve gyenge eredménnyel. A szilva-termes értékesítése többfelé vevő hiányában nehezséggel jár.

Budapesti sertés konzum vásár. A ferencvárosi petroleum rakodónál levő szentes fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése október 4-én. Készlet 534 darab. Erkezett 260 darab, összes felhajtás 794 darab elszállított budapesti fogyasztásra 498 darab; eladatlanul visszamaradt 296 darab. — Napárak: 10—180 kgr. eulyban 50—52 kgrig. 220—280 kgr. sulyban 51—53 kgrig. 320—380 kgr. sulyban 48—52 és fél kgrig. Óreg nehez — krig. Malaczkok 40—42 krig. A vásár hangulata lanyha volt.

Sertés vásár.

okt. 5.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Német páronként 320 kilogrammon feletti sulyban 54—55 krajczárig, közep (pönt 251—320) — kilogramm sulyban) 55—56 krajczár, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajczárig.

Sertéslétszám: 1898. évi okt. 4-én — volt készlet 46.554 darab, 1898 okt. hónap 5-én felhajtott 422 drb, 1898 okt. hónap 5-ik napján elszállított 392 darab 1898 okt. hó 6-ik napjára maradt készletben 46.584 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde

okt. 5.

csirázó üzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.0—00.00
» »	77	—	81	00.00—00.00
» »	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.15—9.25	—	9.85—9.90
» »	76	9.30—9.35	30	—00.00
» »	77	9.40—9.50	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	9.55—9.60	82	9.80—9.85
» »	79	9.35—9.45	—	—00.00
» »	79	9.50—9.55	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.60—9.70	81	9.85—9.90
» »	78	9.75—9.80	82	—
» »	79	9.30—9.40	—	—
Bácskai ó	76	9.45—9.50	80	00.00—00.00
» »	77	9.55—9.65	81	00.00—00.00
» »	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
» »	78	—	80	—
» »	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rézs elsőrendű új	70—72	7.35—7.40
» másodrendű »	—	7.15—7.20
Árpa takarmánynak »	60—62	5.45—5.90
» égetni való »	62—64	6.25—6.80
» serfözdei — új	64—66	7.30—8.20
Zab — — — új	39—41	5.40—5.70
Tengeri bánsági — új	—	5.30—5.35
» más nemű — új	—	12.—12.75
Repce bánsági	—	—

Ismét a külsőleg, a s tassu.

Batym gyámleányab dehog egy után pedig teszem Franc napi dolog e bert minden — kedves b

— No mindg — a magasabb öt kényelmes m

— Kén tudom, hogy gyerek koron

— A t életét tette k rényen elhar se csinálja n nek kellő me sonló kenyés leesik még m magolva nyé gittette zuo

— Te r érdemes a p aki vegre is és gyors láb

Gyámon vült képelet zatok meg e

— Min becsülöm — még a R mellette.

Vajjon tetejére? Ne nusok csupa egyszerű kéz lambducz, se lán nem is v ban. Roland amig ő! oh lenne belőle

M. La lyem vulkán

— Hisz zo!t, és hog — De

ságból haboz tulajdonság, férliu tetteir ró-cseprő em szegjék!

Deniqu

Perseu szie bozzád beszél M. L jonomba, els szárnyas paltos most tés fütty és

Oh mily hiszem szive zivatar közé

A ziva zivataros az indul. Sohas zivatar az e olyan széper kisérlet nekü Felhevi szokáshoz, e ban mely m rombol. Az

CSARNOK.

Képzeld el a többit.

(Jean de la Bréte.)

Francziából fordította: dr. Kósa Zsigmondné

Folytatás.

IX.

junius 3-án.

Ismét csend van, nyugodtság legalább külsőleg, a szívek a lelkek mélyét nem kussolják.

Bátyám meg van győződve róla, hogy gyámleányából tűzhányó lett, nem egy kialudt, de hogy egy Vulkán teljes működésben. Miután pedig rendezett viszonyu országban — teszem Franciaországban — nem minden-napi dolog egy vulkannal birkani, mely az embert minden megszólításnál hamusövel borítja — kedves bátyám nagyon elégedetlen.

— No bizony nagy dolog — bosszantott mindig — a galambducz össze vissza nem magasabb öt méternél, a fele útján pedig kényelmes magtartatón megpihenhetett.

— Kényelmes, szép kényelem, igen jól tudom, hogy a magtár teteje lejtős és síkos! gyerek koromban néhányszor megpróbáltam.

— A teteje kegyetlen síkos — kiáltotta, életét tette kockára, a dícséretet pedig szerényen elhárította magától, ezt maga soha se csinálja utána gyámom. Volna e magának kellő megfontoltsága, hidegvére egy hasonló kényes helyzetben. Ha maga onnan leesik még most is olajos ruhák közé csomagolva nyögne és kendermagpépet melegítenne zuzot! tagjaira.

— Te nem tudod mit beszélsz! nem érdemes a paladinusodat annyira bámulgatni, aki vegre is nem egyéb, mint egy jó tornász és gyors lábú katona!

Gyámom hideg kézzel locsolgatja felhevült képzeletemet, meddő munka, próbálkozások meg egy égő vulcannal.

— Minden ókori paladinusnál többre becsülöm — heveskedtem csak azért is — még a Roncevevauai Roland is elbujhat mellette.

Vajjon Roland leugrott volna egy magtár tetejére? Nem hiszem. Azon időben a paladinusok csupa hős küzdésből nem gondoltak az egyszerű kézzel fogható megoldásra; se galambducz, se hombár nem jutott eszükbe; és talán nem is voltak ily épületek a Pyreneusokban. Roland ott meghalt, nem tehetett róla — amíg ő! oh bátyám mily nagyszerű paladinus lenne belőle egyszerűen bámulatos!

M. La Platière ur hűledezve nézi kedélyem vulkánjának kitérésait.

— Hiszen magad mondád, hogy haboztál, és hogy te . . .

— De hiszen csak előre látásból óvatosságból haboztál, az óvatosság ön szerint jó tulajdonság, sőt erény! nézzen minden kiváló férfi tetteire. Fontolva haladnak, nehogy apró-cseprő emberkének fölibe kerülve nyakukat szegjék!

Denique a gyámom meggyőzhetetlen.

X.

junius 6-án.

Perseus Perseus — a lengő szellő elvisszi-e hozzád fájdalmas sohajaimat? Akármint beszél M. La Platière ur, te ismét eljössz donjonomba, elszakítod Andromeda lánczait. én szárnyas peripadra mutatok — Azt hiszem e talos most a szerelem lesz, — azután csengetés fűty és mi elutazunk! —

Oh mily fűledt meleg van ma este! Azt hiszem szívem forró lángja hevit, — avagy zivatar közeledik?

A zivatar kitér — a regényekben mindig zivataros az idő, mikor a jó erkölcs sétákra indul. Sohase bírtam megérteni mire való a zivatar az erkölcsi bukasóknál? a való életben olyan szépen elbukik minden regényes zivataros kíséret nélkül is.

Felhevült képzeletem hű marad a régi szokáshoz, es keresztül kasul sétálgat a viharban mely mivel teljes erővel kitér fűtyül és tombol. Az ő szenvedélyét vélemlátni. Igenis

a felzudult elemek — legalább én úgy képzelem — épen elég hevesen jelképezik egy kapitány szerelmét, ki egy galambducz ablakából a magtár tetejére ugrott.

Gyámom e természeti tüneményben nem látta egyebet mint egy nyári zivatart, es jajgatna dinnyetakarói után, miket a jégverés agyonütött.

XI.

junius 10-én.

Az egész ország, a hadsereg csakis a La Platièreben véghez vitt hőstett magasztalásával foglalkozik.

A kapitány, a kis hadnagy elmondották az őrnagynak, ez tovább adta a tábornoknak, ugyanannak, akinek az özsona mi nálunk oly pompásan izlett. Visszatérőben nem röstelte a néhány kilométernyi kitérőt, eljött szerencsét kívánt hadi tudományomhoz.

Egy ezredest mindig úgy képzeltem, mint egy komoly, marczona alakot, aki katonáit ha török, ha szakad győzelemre vezet; vagy meghal a csatateren. Az élet fájdalom családossal van tele. Az en ezredesem ugyan senkit se vezetne győzelmes csatába.

Mily élvezet Perseus dícséretét hallgatni.

— Hanvec kapitány, kit nagysad mentett meg az elfogatástól, egyik tanár barátomnak a fia; pompás gyerek és kitűnő családból való!

Nem kell családját dícsérgetni; aki oly hőstetre képes, csakis jó családból származhatik. Tanár fia, atya az emberiség szíveibe csepegteti a nemes érzéket és a magasztos tudományt. Az igazi Perseus apja nem dícsérelhetett volna ennyivel.

— Minek a tanára? — kérde bátyám.

— A paleontológiát (földisme) tanítja — válaszolt az ezredest: nagy tudós, én nagyon szeretem.

Jaj! — bátyám, aki ismer, tudja, hogy a tudományos kifejezésekkel hadi labon élek. sohasem tudom mit jelentenek, e szörnyű szóra gunyosan kacsinott reám.

A paleontologia nem igen illik Perseushoz; nem igen értem, hogy fejlődhetek a négylabuak emberré; vagy csinálták őket? öszeszédtek a kis csontocskákat és visszarágasztották?

Tévedés — mondán bátyám — évezredek masiroznak el szemünk előtt. Mily magasztos gondolat oly korszakot tanulmányozni, amelyikben semmi se történt? A tovakint évezredek bizonyítják, mily parányok vagyunk a nagy mindenségben. Csak egy lépéssel tovább és szerények, elnézők, kedvesek leszünk embertársaink iránt saját csekélységünk tudatában. Ha a plenosaurusok fejlődését veszük zsinór mértéknek, mennyire túlhaladhatja a mostani Perseus, az ókorit?

— Hanvec majd felkeresi önöket — mosolygott az ezredest. — T-ben állomások, nagysádnak pedig köszönettel tartozik.

Ez a kitalás sehogy sincs gyámom nyéire, pedig eléggé magyarázattam neki a paleontologia szerint, a fajok fejlődését — sehogy se bírom öt magasztosabb aláspontra csalogatni.

En értem miért vonakodik, alig hogy a generális hátat fordított, rám támadt:

— Hanvec kapitány tanár fia — egybe se lesz a kardjánál — a tanárok rendszeren szegények mint a templom egere.

— Folyt. köv. —

Szerkesztői üzenetek.

Sz. L. Helyben. Beküldött versei nem ütök meg a mértéket. Gondolat van benne, de a verselés kopott s minden ritmust nélkülöz. Multkori leközlött versei ezt bizonyítja, hogy néha-néha eltalálja a kellő hangot és érzést is tud önteni verseibe. Önnel szemben erősebb kritikát gyakorolunk, de ez ne csüggeszse el, mert tehetsége van s ezt csak talán s fáradhatatlan szorgalom által lehet fejleszteni. Szívesen látjuk, ha máskor is felkeres szellemi termékeivel.

N. L. Helyben. Versében sok a világfajdalom. Kevés a kvezis. még kevesebb a tartalom. Peguvisa igen sovány gebe lehet, nem ártana, ha jobban gondozná. Különböen varja meg a Horatius által megszabott kilencz esztendő, s azután hozza nyilvánosságra szellemi termékeit.

DEBRECZENI

VÁROSI SZÍNHÁZ

Folyó szám 6.

Bérlet 4-ik sz. „A”

Szerdan, 1898. évi október hó 6 án

Aszalai uram leányai.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: L' Arrogne. Fordította: Ljházi Ede.

Holnap Pénteken, október 7-én bérlet 5-ik szám „B.”

F e r r é o l.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordítottak: Beniczki S. és Kuitfay Ede.

Nyilt-tér

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szén-sav-tartalmánál fogva, specificus óvószert is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Uj női kalap
divat-áruterem.

Női és gyermek modell-kalapok, melyeket párisi és bécsi elsőrendű cégeknek személyesen választottam; felülmulhatatlan választékban, mérsékelt áron kaphatók.

Fein Karolin

női divatáru termében,

Kossuth u. 61. (Patay-ház)

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.